

Syyttäjän ajankohtaiset terveiset

Aluesyyttäjä Juha-Mikko Hämäläinen

Lautamiespäivät 2023

Vantaa 17.3.2023

Seksuaalirikoslainsäädännön uudistaminen

- Rikoslain 20 luvun seksuaalirikoksia koskevat säännökset on uudistettu lailla 723/22 (voimaan 1.1.2023)
- Samassa yhteydessä muutettiin noin 15 eri lakia
- Hallituksen esitys HE 13/2022

Uudistuksen tavoitteet

- Vahvistetaan seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja henkilökohtaisen koskemattomuuden suojaa
- Yhdenmukaistetaan rikoslain seksuaalirikoksia koskevia säännöksiä
- Toteutetaan hallitusohjelman tavoitteita liittyen turvalliseen oikeusvaltioon

Keskeiset muutokset

- Aikuisia ja lapsia koskevat kriminalisoinnit eriytetään
- Raiskausrikosta koskeva säännös suostumusperusteiseksi
- Seksuaalinen ahdistelu laajenee koskemaan myös muita kuin koskettelutekoja
- Aikuista koskevan yksittäisen seksuaalisen kuvan levittäminen säädetty rangaistavaksi
- Uusina kriminalisointeina lapsenraiskaus ja seksuaalinen kajoaminen lapseen
- Sukupuoliyhteyden määritelmä laajenee

Käytännön vaikutukset

- Seksuaalirikoksina rangaistavien tekojen ala laajenee
- Rangaistuasteikot ankaroituvat erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten osalta
- Ei välttämättä radikaalia muutosta nykyiseen oikeuskäytäntöön esim. näyttökysymysten kannalta
- Rangaistuskäytäntö koventunee ajan myötä, mikä on yksi uudistuksen tavoitteista

Katujengi-ilmiön taustaa

- Lähtöisin Yhdysvalloista
- Euroopassa 2000-luvun ilmiö
- ”Kestävä ja katusuuntautunut nuorisoporukka, jonka ryhmäidentiteettiin kuuluvat laittomuudet”
- Yleiset kriteerit
 - Kadulla toimiminen
 - Paikallisuus ja usein leimautuminen tiettyyn kaupunginosaan
 - Vähintään kolme jäsentä, yleensä 12–24-vuotiaita
 - Yhteinen identiteetti, joka liittyy yleensä nimeen ja usein muihinkin symboleihin.
 - Jäsenet itse ja ulkopuoliset pitävät ryhmäänsä jenginä
 - Pysyvyys ja järjestäytyneisyys
 - Sekaantuminen rikolliseen toimintaan

Katujengit Suomessa

- Poliisin arvion mukaan noin 11 kpl, joissa 200 jäsentä
- Pk-seudulla 6 kpl, joissa n. 150 jäsentä
- Helsinki, 4 jengiä, 100 jäsentä 300 rikosilmoitusta
- Länsi-Uusimaa, 1 jengi 25 jäsentä 40 rikosilmoitusta
- Itä-Uusimaa, 1 jengi 23 jäsentä, 106 ilmoitusta
- Käytännössä maahanmuuttajataustaisia, usein toisen polven maahanmuuttajia

Katujengien rikollisuus

- Väkivaltarikollisuus (keskinäiset välienselvittelyt)
- Huumausainekauppa
- Ilokaasun myynti päihdetarkoitukseen
- Katuryöstöt
- ”Katusakot”

Katujengi-ilmiön tulevaisuuden näkymiä

- Keskittynyt toistaiseksi pk-seudulle
- Odotettavissa laajeneminen muihin suuriin kaupunkeihin
- Toiminta on aktiivista ja kiihtyy koko ajan
- Isot jutut ja niihin liittyvät pakkokeinot voivat lamauttaa hetkeksi
- Aseita toistaiseksi vähän (vaikea saatavuus)
- Kehitys menossa kohti vakavampia rikoksia

